



**DLACZEGO KRÓLA  
KAZIMIERZA NAZWANO  
WIELKIM?**

**MAŁGORZATA  
WOJNAROWSKA**

## **SCENARIUSZ LEKCJI**

**Program historii w szkole podstawowej**

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

**WARSZAWA 2019**



Redakcja merytoryczna – Marta Milewska  
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska  
Agnieszka Ratajczak-Mucharska  
dr Anna Araucz  
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019  
Ośrodek Rozwoju Edukacji  
Aleje Ujazdowskie 28  
00-478 Warszawa  
[www.ore.edu.pl](http://www.ore.edu.pl)

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –  
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).  
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

## Temat lekcji

Dlaczego króla Kazimierza nazwano Wielkim?

## Cel ogólny

- poznanie najważniejszych osiągnięć Kazimierza Wielkiego.

## Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- zaznacza na osi czasu okres panowania Kazimierza Wielkiego,
- wymienia najważniejsze osiągnięcia króla,
- opowiada o uczcie u Wierzyńka.

## Metody/techniki/formy pracy

- pokaz (prezentacja),
- pogadanka,
- praca pod kierunkiem – tworzenie notatki graficznej,
- praca indywidualna,
- praca w parach.

## Środki dydaktyczne

- oś czasu,
- prezentacja multimedialna o Kazimierzu Wielkim,
- mapa *Państwo Kazimierza Wielkiego*,
- krzyżówka z hasłem „Wielki”,
- karta pracy – rozpoczęta notatka graficzna (temat główny) i jeden rysunek obrazujący jakieś osiągnięcie (dla uczniów ze specjalnym potrzebami – dostosowane),
- projektor i laptop lub tablica multimedialna.

## Opis przebiegu lekcji

- Wprowadzenie – nawiązanie do postaci wcześniej poznanego króla Bolesława Chrobrego i podkreślenie, że bohater dzisiejszej lekcji jest z tego samego rodu panującego – Piastów.
- Pytanie kluczowe: Dlaczego Kazimierz, jako jedyny polski władca, ma przydomek Wielki?
- Uczniowie oglądają „w odcinkach” prezentację multimedialną o zasługach Kazimierza Wielkiego.
- W trakcie prezentacji, po kolejnych jej fragmentach, sporządzają notatkę graficzną, dorysowując poszczególne elementy: zamki obronne, powiększenie terytorium państwa, rozwój miast, handel, prawa, Akademia Krakowska, żupy solne itp.

- Uczniowie wyszukują na mapie kilka miejscowości, w których powstały zamki obronne wybudowane w czasach panowania Kazimierza Wielkiego.
- W parach rozwiązują krzyżówkę o Kazimierzu Wielkim i sprawdzają sobie wzajemnie z innymi parami.
- Podsumowanie – sformułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe.
- Zadanie domowe: Wyszukajcie informacje, gdzie najbliżej waszej miejscowości są ślady działalności Kazimierza Wielkiego.

### Komentarz metodyczny

Uczniowie zdobywają podstawowe informacje o Kazimierzu Wielkim i jego zasługach, ucząc się jednocześnie notowania graficznego. To jedna z pierwszych notatek, więc nauczyciel rozdaje ją zaczerpniętą – z głównym hasłem i rysunkiem obrazującym jakieś osiągnięcie. Wyświetla prezentację „po kawałku”. Uczniowie podpisują pierwszy (gotowy) rysunek i oddzielają go ramką (chmurką). Potem jest kolejny fragment o innym aspekcie działalności Kazimierza, uczniowie pod okiem nauczyciela notują i rysują. Czynności się powtarzają.

Czas na wykonanie powinien być odpowiednio długi, bo uczniowie dopiero uczą się takiego zapisywania treści. Dotyczy to szczególnie uczniów ze SPE, którzy będą wymagać dodatkowego wsparcia i/lub dostosowanych dla nich narzędzi – np. innych kart pracy (w zależności od potrzeb). Uczeń zdolny może wspierać kolegów mających trudności, ale nie może ich wyręczać.

Podobnie uważnie i powoli trzeba wdrażać wykonywanie ćwiczeń z mapą, analizując najpierw starannie legendę, odczytywać prawidłowo nazwy miejscowości, przyzwyczajając do lokalizowania względem innych miejscowości, rzek i używania kierunków geograficznych. To zwykle sprawia uczniom trudność. Z krzyżówką uczniowie nie powinni mieć kłopotów. Dla usprawnienia, wykonują ją w parach, a potem sprawdzają sobie wzajemnie z innymi parami. To forma utrwalenia i sprawdzenia najważniejszych wiadomości poznanych na lekcji. Przygotowanie krzyżówki można wcześniej zlecić uczniowi zdolnemu.

Na koniec lekcji nauczyciel wraca do postawionego na początku pytania kluczowego i pomaga uczniom sformułować na nie odpowiedź. Zadanie domowe wiąże lekcję z historią lokalną i regionalną – uczniowie szukają śladów działalności Kazimierza Wielkiego w okolicy – najbliżej, jak to tylko możliwe.